

·РЕТРОРОМАН·

БОГДАН КОЛОМІЙЧУК

ЛЕМБЕРГ

СПРАВИ КОМІСАРА ВІСТОВИЧА

Харків
«ФОЛІО»
2018

 Львові на початку осені 1902 року був собачий холод. Літо закінчилося раптово, і, здавалось, от-от одразу настане зима. Мрячив дрібний холодний дощ, і час від часу зривався вітер, гуркочучи погано кріпленою бляхою на дахах і жбурляючи в перехожих сміттям, що не встигло прилипнути до бруківки.

Високий, дещо огрядний чоловік, закутаний у довгий сірий плащ, минув костел єзуїтів і попрямував уздовж Трибунальної до готелю «Три корони». Тут він зупинився, ставши навпроти швейцара, який, силоміць усміхнувшись, відчинив перед ним двері.

У залі навпроти рецепції чоловік полегшено зітхнув і опустил комір плаща.

— Доброго ранку, — почувся лагідний жіночий голос, — пан проживає чи бажає поселитись?

Гість побачив розкішну брюнетку, що поспішала йому назустріч, і жадібно ковзнув поглядом по її звабливих формах, що ховались за пуританським строєм рецепціоністки. Чорт забирай! Опинитися би з нею де-небудь в іншому місці і за інших обставин... Було помітно, що дівчина нервувала, і прибулий знав, чому. Він зняв капелюха і розстебнув плаща.

— Доброго ранку, — привітався він, — ні, красуне, я не поселятимусь.

— Отже, пан у нас проживає, — прощобетала вона, — провести пана до його покоїв?

— Авжеж!

Йому б хотілося цього паскудного ранку опинитися з нею в одних покоях. Він уявив, як біля самих дверей обіймає цю кралю за стан і силоміць заштовхує до номера. А далі зриває з неї цю ідіотську уніформу!..

— Щиро дякую, красуне. Ось він мене проведе.

Чоловік указав на поліцейського фельдфебеля, що спускався до нього згори.

— О-о, пан з поліції... — промовила брюнетка.

Усмішка остаточно зникла з її обличчя.

— Сюди, пане комісар, — гукнув фельдфебель, зупинившись за кілька кроків від них.

— У вас добра кава? — запитав гість у дівчини, не звертаючи на нього уваги.

— Прямісінько з Відня, — понуро відповіла та.

— От і чудово, — сказав комісар, — принесіть мені нагору. В той номер, де це сталося...

Він усміхнувся їй, але усмішки у відповідь уже не дочекався. «Аякже, — подумав комісар, дивлячись услід брюнетці, що поспіхом подалася виконувати його прохання, — у готелі зараз понад усе прагнуть здихатись поліції. Тому не слід розраховувати на приятель».

Фельдфебель провів його на третій поверх і зупинився під дверима покоїв з номером «39». Відчинивши двері, він пропустив уперед комісара, а потім зайшов сам.

Усередині двоє капралів виструнчилися при його появі, а навпроти з'явилася худорлява постать ад'юнкта Самковського.

— А-а, комісар Вістович, — кисло промовив ад'юнкт, — вітаю пана.

— Вітаю, — буркнув той у відповідь.

Вони потисли один одному руки, і комісар зняв свій промоклий плащ.

На закривавленому ліжку лежав труп молодої жінки, біля якого поралися поліцейний лікар і фотограф. Простирadlo було відкинуто, й на оголеному тілі виднілося кілька жахливих ран.

— Алоїза Вольфович, зняла покої на добу, — упівголоса промовив ад'юнкт, — донька Кшиштофа Вольфовича, пан знає, хто це?

— Не знаю, — трохи роздратовано відповів комісар.

Недільного ранку натщесерце йому зовсім не хотілося напружувати пам'ять.

— Кшиштоф Вольфович — соляний магнат. Йому належить половина копалень у Бориславі. Сам він мешкає у Львові, на Знесінні, — мовив ад'юнкт.

— Повідомили вже його?

Вістович потягнувся за портсигаром.

— Ще ні, — сказав Самковський.

— От і добре...

Обидва закурили, все ще спостерігаючи за роботою лікаря і фотографа. Вже після них Вістович зможе сам оглянути тіло.

— Коли її знайшли? — запитав комісар.

— Годину тому, — відповів Самковський, — учора ввечері вона зняла номер і попросила порт'є розбудити її о восьмій ранку. Була сама, без супутників. Уранці порт'є постукав, але ніхто не відповів. О дев'ятій викликали поліцію... На рецепції кажуть, що до неї ніхто не піднімався.

— Хто мешкає по сусідству?

— З обох боків порожні покої...

Спустися до рецепції і візьми список усіх постояльців за останню добу, — наказав комісар.

Самковський кивнув і подався до дверей, при цьому ледь не збивши кельнера, що якраз приніс каву. Ад'юнкт вилаявся і рвучко

його обійшов. Комісар заплатив і взяв до рук гарячу філіжанку, виликавши цим самим заздрість усіх присутніх, крім убитої.

Поліційний лікар нарешті звівся на ноги і підійшов до Вістовича. Це був невеличкий круглий чоловічок з кумедним гострим носом.

— Прибери до дідька свою каву, — сердито промовив він, — я вже слиною з'ївся.

Чоловічок закурив і ще раз окинув оком труп.

— Що скажеш? — запитав Вістович, і не думаючи відставляти філіжанку.

Лікар знизав плечима.

— Вбивство сталося три-чотири години тому. Вбивця завдав точних ударів ножем. Швидше за все, вона й не зрозуміла, що сталося. Є одна цікава деталь. На спині сліди наче від батога...

Комісар наблизився до тіла й обережно повернув його на бік. На спині і справді чітко було видно продовгуваті сліди побиття.

— Той скурвисин не полінувався принести сюди батіг, — з подивом у голосі сказав комісар, — причому не видно, щоб жертва опиралась. Можна подумати, що вона добровільно погодилась на екзекуцію.

— Різне буває, — зауважив лікар, одягаючи плащ, — на завтра, після розтину, знатиму більше... Auf Wiedersehen¹.

Із цими словами він вийшов за двері. Слідом за ним подався і фотограф, лишивши комісара тільки в товаристві двох капралів. Вістович звівся на ноги й оглянув речі на туалетному столику. Тут були звичні жіночі дрібнички, австрійська газета і складена вдвоє візитка. Розгорнувши її, комісар прочитав: «Альфред Шимонович. Крамниця східних секретів. Вул. Ягеллонська, 10». Поруч стояло кілька напівспалених ароматичних свічок і пляшечка з якоюсь олією.

Двері прочинились, і до покоїв знову зайшов ад'юнкт Самковський. В руках він тримав папірець з переліком постояльців.

— Готово, — промовив ад'юнкт і простягнув комісарові список.

— Гарзд, а тепер ось що, Самковський. Дізнайся все, що можеш, про неї... — комісар кивнув у бік жертви, — друзі, подруги, коханці... Де купувала капелюшки, де полюбляла пити каву... Словом, усе. Перевір також, що це за олія на столику.

Він поклав до кишені візитку і заховав австрійську газету.

— І чекаю на рапорт, — додав комісар, одягаючи вологий неприємний плащ.

Він вийшов, залишивши ад'юнкта в покоях під номером «39». Окрім усього, Самковський ще мусив прослідкувати, щоб звідти винесли тіло і доставили його в морг, на вулицю Пекарну.

Вістович спустився сходами вниз і попрямував до рецепції. Та сама брюнетка видавала з себе посмішку.

¹ До побачення (нім.).

— Чим можу допомогти пану комісару? — запитала вона.
— Я хотів би переговорити з портъє, котрий знайшов сьогодні загиблу, — сказав той, знову мимоволі зосереджуючись на її принадах.

Дівчина взяла до рук дзвоник і прикликала ним міцного лисуватого чоловіка років сорока з гачкуватим носом і якимось перелякано-настороженим поглядом.

— Яне, цей пан з поліції, — звернулась вона до нього, — хоче в тебе дещо запитати.

Очі портъє нервово забігали, мовби його зараз же мали відправити на Баторія.¹

— Адам Вістович, — представився комісар якомога спокійніше, помітивши його хвилювання, — чи має пан хвилюку часу?

— Авжеж, — нервово кивнув той, — але ж, пане Вістовичу, мене вже допитували.

— Це не допит, Яне, — мовив комісар, відводячи того вбік, — і, заради Бога, не хвилюйтеся так. У вас поки що на те немає жодних причин.

— Поки що? Отже, ви вважаєте, вони можуть з'явитись? — замість заспокоїтись портъє занервував ще дужче.

— Я такого не сказав, — комісар ледве стримався, щоб не засміятись. Переляканий портъє виглядав досить кумедно. — Але прошу бути зі мною цілковито відвертим, — додав він.

Той кивнув і напружився, мовби Вістович збирався вдарити його по мармізі.

— О котрій годині вчора Алоїза Вольфович винайняла покої?

— Приблизно о п'ятій. Я в цей час починаю зміну, тож вона була першою, кого я проводив до номера...

— Чи ця жінка була чимось стурбованою або, навпаки, мала добрий настрій?

— Настрій вона мала радше добрий... Мені здалося — навіть піднесений. Знаєте, такий, як у дівчини, що йде на здибанку, — відповів портъє.

— Чи говорила вона, що когось чекає?

— Стривайте... — портъє напружив чоло і скривився, мовби це завдало йому пекучого болю, — вона запитала, чи вільно кому-небудь пройти до її покоїв... Але тільки й того. Мені здається, вона просто цікавилась...

— На дідька львів'янци поселятися на ніч у готелі, — буркнув комісар, — ясна річ, вона мала тут призначену зустріч. Тільки, курва, з ким?..

— Того панові не повім...

— Що ви їй відповіли на те запитання?

¹ На вулиці Стефана Баторія у Львові до 1925 року знаходилась слідча тюрма.

ЗМІСТ

НІМФИ БОЛЮ	3
В'ЯЗНИЦЯ ДУШ	59
НІХТО ІЗ ДАНЦІГА.....	117
ВІЗИТ ДОКТОРА ФРОЙДА	171
НЕБО НАД ВІДНЕМ	291
ОСТАННЯ СПРАВА КОМІСАРА ВІСТОВИЧА	375
<i>Давні назви львівських вулиць та площ, використаних у творі, та їхні сучасні відповідники.....</i>	<i>427</i>